

E L G U S T P E R L A
L E C T U R A * E L G U
S T P E R L A L E C T
U R A * E L G U S T P
E R L A L E C T U R A *

** El Gust per la Lectura*

2011-2012

Alícia al país de les meravelles Lewis Carroll

L E C T U R A * E L G U
S T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E
R L A L E C T U R A * E
L G U S T P E R L A L
E C T U R A * E L G U S
T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E

Educació Secundària
Guia per al professorat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

*** *El Gust
per la Lectura***

2011-2012

Alícia al país de les meravelles
Lewis Carroll

NOEMI BAGÉS FORTACÍN
NÚRIA IVERN MORETÓ

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

Presentació	7
Orientacions per al professorat	9
Objectius	9
Continguts.....	10
Criteris d'avaluació.....	11
Bibliografia	13
Solucionari	15
1. Abans de llegir.....	17
1. L'autor	19
2. Els somnis i la realitat	19
2. Comprensió lectora.....	23
Dedicatòria	25
Capítol I. «Llodriguera avall»	25
Capítol II. «El bassal de llàgrimes».....	26
Capítol III. «Una cursa política i un conte que porta cua».....	26
Capítol IV. «Un encàrrec del Conill Blanc».....	27
Capítol V. «El consell d'un Erugot»	28
Capítol VI. «Porc i pebre».....	28
Capítol VII. «Una festa de folls prenent el te»	29
Capítol VIII. «El camp de croquet de la Reina».....	29
Capítol IX. «La història de la Tortuga d'imitació».....	30
Capítol X. «La contradansa de les llagostes».....	30
Capítols XI i XII. «¿Qui va robar els pastissos?» i «La declaració d'Àlícia»	31

3. Després de llegir.....	33
1. Els personatges	35
2. Adaptacions	38
3. Textos diversos	39
4. Literatura dins literatura.....	39

Presentació

Aquesta proposta didàctica, adreçada als nois i noies d'ESO, tracta l'obra més emblemàtica de Lewis Carroll, *Àlicia al país de les meravelles*, publicada per primer cop el 1865. La novel·la ha estat traduïda i publicada en llengua catalana en diverses ocasions. L'edició de referència per a les activitats i cites del dossier és la traducció de Salvador Oliva, publicada per l'editorial Empúries (edició de 2010), en la qual apareixen les il·lustracions de l'obra original, de John Tenniel.

El dossier, el constitueixen dos blocs diferenciats: d'una banda, la guia didàctica (document que llegiu ara mateix) i, d'altra, el quadern per a l'alumnat, en el qual es recopilen les activitats proposades.

En la guia didàctica, destinada al professorat, hi trobareu les orientacions al professorat (objectius, continguts i criteris d'avaluació), la bibliografia consultada i, finalment, el solucionari de les activitats.

El quadern de l'alumnat està format per tres apartats:

- Un apartat amb activitats a realitzar abans de llegir l'obra. Tenen l'objectiu d'introduir l'autor i l'obra, motivar l'alumnat a la lectura i establir connexions amb coneixements adquirits anteriorment.
- Un segon apartat, en el qual es treballa profundament la comprensió del text. Les activitats estan organitzades per capítols, per facilitar al professorat de marcar el ritme de lectura que cregui oportú.
- En darrer lloc, un apartat amb activitats per fer després de llegir. Les activitats que hi apareixen pretenen la reflexió sobre la forma i el contingut de l'obra escollida i el foment de la creativitat de l'alumnat.

El nombre d'activitats proposades és elevat i la seva tipologia, molt diversa, amb la intenció que cada professor o professora pugui triar les que consideri més adequades.

Orientacions per al professorat

1 Objectius

1. Fomentar el gust per la lectura, valorant-la com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
2. Descobrir la lectura com una eina de creixement i enriquiment personal.
3. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
4. Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes i argument) i analitzar-los.
5. Planificar i produir textos de tipologies diverses utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics.
6. Fer ús a l'aula de les tecnologies de la informació i la comunicació amb autonomia i esperit crític, els mitjans de comunicació social i les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.
7. Desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat per tal que sigui capaç de debatre, amb arguments i respecte, les idees pròpies i d'altri.
8. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment, per escrit o audiovisualment, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
9. Relacionar Lewis Carroll i la seva biografia amb elements que apareixen en *Alicia al país de les meravelles*.
10. Estimular la creativitat de l'alumnat.
11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

Dimensió comunicativa

1. Comprensió i interpretació de textos escrits amb atenció a les característiques específiques dels textos narratius.
2. Planificació i producció, oral i escrita, de textos de diverses tipologies i gèneres: narratius, argumentatius, epistolars i descriptius.
3. Participació en debats orals sobre temes relacionats amb el contingut de les novel·les.
4. Ús de les tecnologies d'aprenentatge i de coneixement, i dels llenguatges audiovisuals.
5. Resolució d'entreteniments lingüístics.
6. Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
7. Participació en la interacció com a eina per a prendre consciència dels valors i sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
8. Desenvolupament d'estratègies de correcció lingüística i revisió gramatical dels textos.
9. Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges i augment del coneixement i domini del lèxic nou, dels mecanismes de formació de paraules i de frases fetes i refranys.
10. Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.
11. Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses.
12. Elaboració i organització del còmic: combinació del text i les paraules amb els altres recursos visuals.
13. Identificació i coneixement de les característiques dels discursos argumentatius, expositius, administratius elaborats, i de la conversa formal.

Dimensió estètica i literària

1. Lectura d'una obra de literatura de gènere narratiu seguint un itinerari literari.
2. Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i a interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
3. Anàlisi dels elements que configuren una obra literària (personatges, lèxic, estructura narrativa, temps, espai, temes i argument) i dels elements narratius de les obres treballades.
4. Coneixement de les dades més significatives i rellevants de la biografia de Lewis Carroll i de la seva obra més representativa (*Alícia al país de les meravelles*).
5. Identificació del context històric i social de l'obra literària i reflexió sobre la relació de l'obra amb el seu context.
6. Identificació del gènere literari narratiu i de la seva estructura.
7. Desenvolupament de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món, de la naturalesa humana, de les relacions entre les persones i d'un mateix.
8. Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat o elaboració a partir de models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits en les lectures

Dimensió plurilingüe i intercultural

1. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.
2. Conscienciació de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural, i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
3. Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i funcions diverses, com ara en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta).
4. Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
5. Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.
6. Interès per parlar correctament la llengua pròpia i les apreses en el currículum escolar.
7. Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.

3 Criteris d'avaluació

L'avaluació inicial pot realitzar-se amb una tria de les activitats que configuren l'apartat «Abans de llegir», on s'intenta relacionar el món de l'alumne amb la novel·la que ha de llegir i l'estimulació de records de coneixements previs.

L'avaluació sumativa, un cop llegida i treballada l'obra, pot realitzar-se amb una recopilació d'activitats proposades en els apartats «Comprensió lectora» i «Després de llegir». És important incidir en la comprensió del text narratiu i en la capacitat d'extreure conclusions de l'obra literària, tant pel que fa a aspectes tècnics (argument, temps narratiu, punts de vista, estructura...) com temàtics o d'intencionalitat.

A més, altres aspectes poden ajudar a elaborar una pauta d'avaluació de l'alumnat:

- Participar activament i reflexivament en les activitats realitzades a l'aula.
- Comprendre i sintetitzar fragments de l'obra.
- Cercar informació utilitzant diverses estratègies.
- Produir paudament i acuradament textos de diferents tipus: narratius, argumentatius, epistolars i descriptius, prenent com a model un text literari treballat a l'aula.
- Identificar les característiques principals del gènere narratiu.
- Mostrar interès per l'aprenentatge.
- Usar de manera crítica les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.
- Respectar els torns de paraula i les opinions dels altres.
- Tenir cura de la presentació de les activitats i fer-ho de manera puntual.
- Treballar de manera autònoma, tant individualment com en grup, i prendre consciència de la importància i posterior satisfacció per la feina feta correctament.

Bibliografia

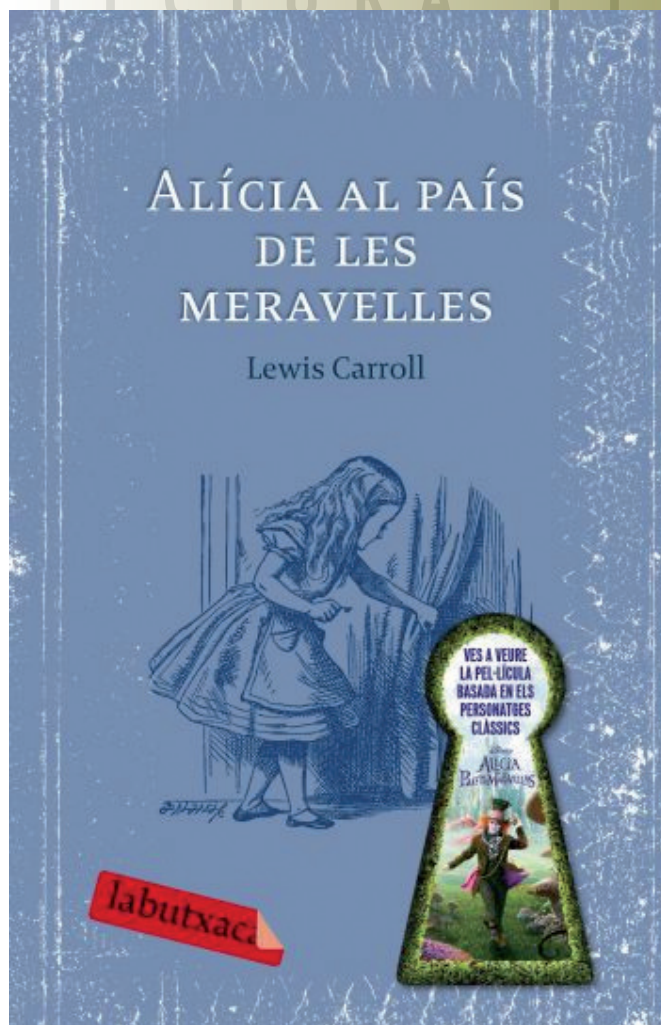
- CARROLL, Lewis. *Alicia en el país de las maravillas / A través del espejo*. Madrid: Akal, 1999.
- CARROLL, Lewis. *Alícia al país de les meravelles*. Barcelona: Empúries, 2010.
- COHEN, Morton N. *Lewis Carroll*. Barcelona: Anagrama, 1998.
- HIGONNET, Anne. *Lewis Carroll*. London: Phaidon, 2008.

Webgrafia

- *Alice's Wonderland Activity*. <<http://www.cdm.org/swf/games/Alice/AliceActivity.html>> [Consulta: novembre 2011]
- «Alice in Wonderland» [pàgina web]. Salvadordaliexperts.com. <<http://www.salvadordaliexperts.com/daliaaliceinwonderland.html>> [Consulta: setembre 2011]
- CLAR, Rosa; SIMÓ, M. Josep. «Bestiari. Joan Oliver – Pere Quart». *Educat365.cat*. Departament d'Ensenyament. <<http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/lectures/bestiari/index.htm>> [Consulta: setembre 2011]
- ComicBookResources. *Comic Book Resources*. <<http://www.comicbookresources.com/?page=preview&id=4060>> [Consulta: desembre 2010]
- Easy Fun School. *Alice in Wonderland: A unit study in twelve parts*. <<http://www.easyfunschool.com/AliceWonderlandIntro.html>> [Consulta: setembre 2011]
- Gradesaver. *Alice in Wonderland Study Guide*. <<http://www.gradesaver.com/alice-in-wonderland/study-guide/>> [Consulta: octubre 2011]
- HEPWORTH, Cecil; STOW, Percy. *Alice in Wonderland* [vídeo en línia]. <http://youtu.be/Ke25rh_8veM> [Consulta: setembre 2011]
- Lewis Carroll Society of North America, *Lewis Carroll. Official Web Site*. <<http://www.lewis Carroll.org/>> [Consulta: octubre 2011]
- MACIÀ, Esther. «Biografia de Lewis Carroll» [apunt de bloc]. *Com fer del no-res un món*. <<http://esthermm28.blogspot.com.es/2009/05/biografia-de-lewis-carroll.html>> [Consulta: setembre 2011]
- MOORE, Leah; REPPION, John. «The complete Alice in Wonderland». *Comic Book Resources*. <<http://www.comicbookresources.com/?page=preview&id=4060>> [Consulta: setembre 2011]
- NAVARRO, Joan. «Albert Rué: Alícia al país de les meravelles» [apunt de bloc]. *Patufets. Bloc de còmic en català*. <<http://vinyetes.blogspot.com.es/2010/11/albert-rue-alicia-al-pais-de-les.html>> [Consulta: setembre 2011]

- NAVARRO, Joan. *Patufet: Bloc de còmics en català*. <http://vinyetes.blogspot.com/2010_11_01_archive.html> [Consulta: desembre 2010]
- «personificación» [presentació digital en línia]. Retòrica. <<http://www.slideshare.net/Rethorika/personificacin-recurso-retrico-del-discurso-publicitario>> [Consulta: setembre 2011]
- RIVAS, Cecilio. «Biografia de Lewis Carroll» [pàgina web]. IES Castellbisbal. Departament de Matemàtiques. <http://www.xtec.es/~crivas2/alumnes/main_alumnes.html> [Consulta: setembre 2011]
- ROOY, Lenny de. *Lenny's Alice in Wonderland Site* [web]. <<http://www.alice-in-wonderland.net/>> [Consulta: setembre 2011]
- ZAROF, Ruthann. *Alice in Wonderland. An interactive adventure*. [Consulta: setembre 2011] <<http://www.ruthannzaroff.com/wonderland/>>
- SÀLVIA. «Alícia en el País de les Meravelles: il·lustracions» [apunt de bloc]. *Pinzellades al món*. <<http://bibliocolors.blogspot.com.es/2011/11/alicia-en-el-pais-de-les-meravelles.html>> [Consulta: setembre 2011]
- *VirtualDali* [web]. Salvador Dali Society. <<http://virtualdali.com/>> [Consulta: setembre 2011]

EL GUST PER LA
LECTURA * EL
GUST PER LA
LECTURA * EL

Solucionari

EL GUST PER LA
LECTURA * EL
GUST PER LA
LECTURA * EL
GUST PER LA
LECTURA * EL
GUST PER LA
LECTURA * EL

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Abans de llegir

L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

1 L'autor

Charles Dodgson va néixer a Daresbury, Cheshire, l'any 1832, i va morir a Guildford l'any 1898.

El jove Charles va ser el tercer dels tretze fills del matrimoni Dodgson. Va iniciar la seva educació a casa i més tard va estudiar a l'escola pública. Diuen que de petit va patir tartamudesa, fet que el va convertir en un noi tímid i tancat. Va cursar els seus estudis universitaris al Christ Church College, a la ciutat d'Oxford, d'una manera brillant i això li va permetre obtenir-ne la plaça de matemàtic i professor quan tenia vint-i-cinc anys. Quatre anys més tard el van ordenar diaca, fet que seguia la tradició familiar de formar part de la jerarquia eclesiàstica.

Dodgson va ser una persona molt polifacètica. A banda de ser professor de matemàtiques, amant del dibuix i de la fotografia, entreteniment que l'ha convertit en un dels fotògrafs victorians més importants, també va publicar tractats que el van convertir en un dels promotors de la lògica. En concret, el 1887 va editar el *Joc de la lògica*, entre molts altres llibres sobre aquest tema.

La literatura va ser una altra de les seves grans passions. Tot i que des de molt petit va començar a escriure petites obres teatrals, poemes humorístics i entreteniments, no va ser fins a la publicació d'*Alícia al país de les meravelles*, al 1865, amb el pseudònim de Lewis Carroll, que Charles Dodgson va començar a formar part, sense voler-ho, de l'elit dels escriptors anglesos del segle XIX. L'Alícia real era la filla del seu amic el degà Liddell. Carroll ha esdevingut en els nostres dies un dels autors més traduïts i llegits, tant per petits com per grans.

2 Els somnis i la realitat

2.1

- a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.
- c)

Elements de la novel·la	Conceptes de relacions familiars i emocions
L'Alícia cau dins d'un pou profund.	por, angoixa, preocupació
L'Alícia es troba amb molts animals petits al llarg del llibre.	nens, germans
L'Alícia ha de nedar dins d'un toll d'aigua de les seves pròpies llàgrimes.	naixement, reproducció, realització desitjos
L'Alícia entra a una gran cuina on una cuinera remenava una gran caldera plena de sopa	dóna, mare, germana
Tot el llibre en conjunt és un viatge de la infantesa a l'edat adulta.	mort, canvi, novetats importants

2.2

- a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.

2.3

2.3.1. La societat victoriana i com l'autor en fa mofa.

a)

Un conill que sempre mira el rellotge i fa tard.	Pot representar l'obsessió dels victorians per la puntualitat.
Les referències constants a l'escola que fa la protagonista.	Pot representar la importància dels estudis com a fet diferencial entre classes socials.
Una hora del te boja, on els protagonistes tenen diàlegs absurds.	Pot ser una paròdia dels costums socials de prendre el te i tenir converses correctes.
Una protagonista sempre preocupada per actuar correctament.	Pot fer referència a les bones maneres dels burgesos victorians.
Protagonistes animals que alliçonen Àlícia contínuament però amb arguments sense sentit.	Pot representar una crítica a la hipocresia de la societat victoriana.

b)

Salutacions

Reverència.

Tres petons.

Fer petar els dits.

Fregar nas contra nas.

Ensenyar la llengua.

Ajuntar els palmells de les mans.

Lloc

Japó

França

Oest d'Àfrica

Polinèsia

El Tibet

L'Índia

c) Resposta oberta.

2.3.2. Els elements reals del llibre

a)

La Duquessa

Margharetha Maultasch

L'ànec (the Duck Robinson)

Duckworth

El Dodo

Charles Dodgson

El lloro (the Lori)

La germana d'Alice, Lorina

L'aguiló (The eaglet)

La germana d'Alice, Edith

El gat de Cheshire

Cap de gat o de lleó de l'església de [Croft on Tees](#), on el pare de Lewis Carroll va fer de rector.

El gat de Cheshire podria estar inspirat en aquesta escultura. Vista des de sota, asseguts en un banc, la cara té un ampli somriure, però si es mira estant dempeus, el somriure sembla desaparèixer, com fa el gat de la història.

Alícia

Alice Liddell

El barreter

El polític Disraeli

El conill blanc

El degà Henry Liddell, pare d'Alice. Tenia fama d'arribar sempre tard als oficis, ja que no hi havia porta a la part oest de la catedral i això l'obligava a fer molta volta des de casa seva.

b) Resposta oberta.

c)

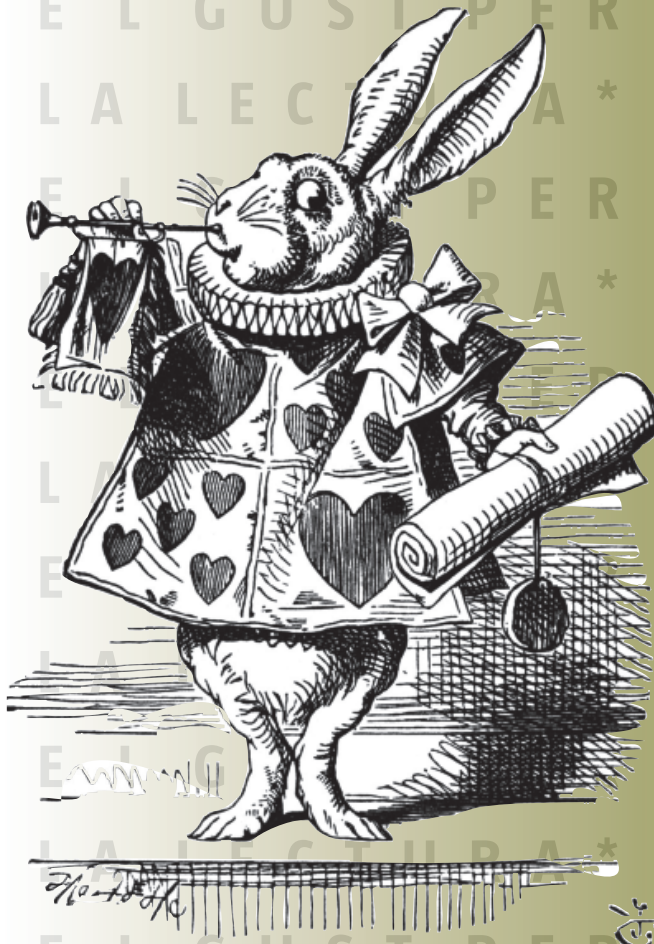
1. Charles Dodgson coneix Alice Liddell perquè *el seu pare era el degà de Christ Church*.
2. La novel·la té el seu origen *una tarda de 1862 quan Charles Dodgson i el seu amic Robinson Duckworth van fer una excursió pel riu amb les germanes Liddell*.
3. Leopold va ser l'amor impossible d'Alice perquè *la reina Victòria no va permetre la relació*.

2.3.3. La identitat

a) Resposta oberta.

b) Resposta oberta.

c) Resposta oberta.

2

Comprensió lectora

Dedicatòria

Respostes:

1. Tarda d'or: sol.
2. Quatre: una adulta i tres infants.
3. Que els expliquin un conte.
4. Una història sense sentit.
5. Una nena.
6. No. Volen acabar-lo tot seguit.
7. El país de les meravelles.
8. A la tarda.
9. Alícia.
10. Ja és adulta. És un regal per guardar la infància en la memòria.

Localització en el poema

En una tarda d'or lliscàvem (1)
Pel riu feliç, tranquil·lament.
Braços petits no gaire destres (2)
Podien moure els remes; i, al vent,
S'alçaven mans que pretenien
Guiar el viatge, inútilment.

En aquella hora seductora,
Totes tres, sense pietat, (2)
Volien que un alè ja feble (2)
Els expliqués un conte alat. (3)
I una veu sola, ¿què pot fer-hi
Quan totes tres es fan costat?

Imperiosa, la Primera
Ordena: «Vinga, de seguit!».
Amb gentilesa, la Segona,
Diu: «Que no tingui cap sentit». (4)
I la Tercera adorna el conte
Interrompent-lo amb gran neguit.

Guanyades d'un sobtat silenci,
Van al país imaginat
De somiades meravelles
(On una nena fa amistat (5)
Amb els ocells i les bestioles),
Quasi creient que és veritat.

I, mentre es va escolant la història
I es va assecant l'imaginar,
La veu cansada ja els proposa
Continuar potser demà.
«Ja som demà!», totes a l'una (6)
Exclamen sense claudicar.

El País de les Meravelles (7)
Va néixer així; un incident
Darrere un altre s'enfilava.
I, ja acabat, alegrement,
Tornàvem tots, camí de casa,
Sota la llum del sol ponent. (8)

Alícia, accepta aquesta història (9)
I, amb mà gentil, deixa-la al clos
On tens els somnis de la infància, (10)
Com una garlanda de flors
Lligada amb llaços de memòria, (10)
Tot d'un país meravellós.

Capítol I. «Llodriguera avall»

1. Endormiscada.
2. Que es tragués un rellotge de l'armilla.
3. Gens. No es planteja ni tan sols com tornarà a sortir-ne.
4. Molt fondo. Té prestatgeries amb llibres, quadres, armaris...

5. Recordant coses que ha après a l'escola.
6. Les Antípodes.
7. Un piló de branquillons i fulles seques.
8. L'única clau que hi ha s'ajusta al pany d'una porta massa petita.
9. Contes amb morals com ara que hi ha coses perilloses i que cal anar amb compte.
10. L'Àlícia minva, es fa molt petita.
11. Avantatge: podrà passar per la porta. Desavantatge: no arriba a agafar la clau, que ha quedat sobre la taula.
12. Deixar de plorar, perquè no serveix per a res.
13. Perquè té l'esperança que la faci canviar de mida novament.

Capítol II. «El basal de llàgrimes»

1. a)
2. b)
3. b)
4. a)
5. b)
6. a)
7. b)
8. a)
9. b)
10. b)
11. b)
12. a)

Capítol III. «Una cursa política i un conte que porta cua»

1. Vertadera
2. Falsa
3. Falsa
4. Vertadera
5. Vertadera
6. Falsa
7. Vertadera
8. Vertadera
9. Falsa

10. Vertadera
11. Vertadera
12. Falsa

Capítol IV. «Un encàrrec del Conill Blanc»

Mots:

- a) ventall
- b) guants
- c) Mary Ann
- d) ampolla
- e) atrapada
- f) xemeneia
- g) cremar-la
- h) pastisset
- i) bosc
- j) cadell
- k) créixer
- l) erugot

Situació en la quadrícula:

1. Cremar-la (sense guionet)
2. Mary Ann (sense espai)
3. ventall
4. erugot
5. guants
6. bosc
7. créixer
8. ampolla
9. pastisset
10. cadell
11. atrapada
12. xemeneia

Capítol V. «El consell d'un Erugot»

Alicia

Dubta de la seva identitat.

Oblida coses que tenia ben apreses.

No se sent a gust com és.

Espanta un animal a causa del seu aspecte.

Domina la seva mida a voluntat, gràcies a l'experiència.

Erugot

Està somnolent.

S'ofèn fàcilment.

Parla poc, però fa preguntes complicades de respondre.

Dóna informació molt valuosa.

Viu sense angoixa.

Coloma

Confon l'Alicia amb una serp.

Té una responsabilitat molt gran.

Viu amb angoixa.

Lluita amb valentia contra algú que li supera la mida.

Capítol VI. «Porc i pebre»

1. Sense saber-ho, l'Alicia ha arribat a casa de la Duquessa.
2. Des de fora, veu dos lacais, un amb cara de peix i l'altre amb cara de **granota**, que intercanvien cartes.
3. Quan la nena truca a la porta, el lacai amb cara de granota l'avisava que és absurd que ho faci, perquè de dins la casa no la sentiran a causa del soroll.
4. És fàcil deduir que dins la casa hi ha una baralla, perquè fins i tot a l'exterior arriben els plats que algú llença.
5. El lacai no té altra intenció que seure a la porta durant dies i dies.
6. Alicia entra a la cuina de la casa, on hi ha la Duquessa amb un nadó al braç.
7. L'ambient està carregat de pebre, la qual cosa provoca que la Duquessa i el nadó esternudin sense parar.
8. Dins la cuina, també hi ha la cuinera i un gat que no para de somriure.
9. La cuinera ataca la Duquessa i el nadó amb tot el que té a l'abast de la mà.
10. Davant el desafiament de l'Alicia, la Duquessa exclama «Que li tallin el cap!».
11. La Duquessa encarrega a l'Alicia que faci de mainadera, perquè ha d'anar a jugar a croquet amb la Reina.
12. El nadó és, en realitat, un porquet. La nena el deixa anar a prop del bosc.

13. El gat de Cheshire se li apareix a dalt d'un arbre i l'avisava que, agafi el camí que agafi, hi trobarà bojos.
14. El gat de Cheshire li demostra que ell també és boig explicant-li que rondina quan està content i que mou la cua quan està enfadat.
15. A l'Àlícia li agradaria anar a jugar a croquet amb la Reina, però no hi ha estat convidada. El gat dona per fet que la nena hi anirà.
16. Quan desapareix, l'última part del cos que és visible és el somriure, la qual cosa fa pensar a l'Àlícia que ha vist molts gats sense somriure, però cap somriure sense gat.
17. L'Àlícia s'encamina cap a casa de la Llebre de Març i, quan és a punt d'arribar-hi, mossega el tros de bolet que la fa créixer.

Capítol VII. «Una festa de folls prenent el te»

1.

1. taula	10. Temps	B R T E M P S E L T T L E A M P A I S N O S U P A O L E S R J T R M A Q U E U E L E G S M A M A R R R Q L U I S B T A U R N S I E O A H I E T R O L S D I N G U T D E T S C E L E C I S I S B O E E N A E D L M L S R E L A C N R B I O E E N O A L L A N I V E D N E M R S S T E L L U L L F A R I A A Q U R A S Q I L I M E M O R I A T O O A R S T E T E R A Ç T E L P M O Q U E T S N O J T I M U V O L G U E S S I S A M B E L R E L L O T G E M A N T E G A
2. endevinalla	11. melassa	
3. cabells	12. maquinetes	
4. Barreter	13. mitjons	
5. Llebre de Març	14. musclos	
6. Liró	15. memòria	
7. mantega	16. porta	
8. rellotge	17. jardí	
9. dormir	18. tetera	

Frase oculta El Temps no suporta que el marquin. Si hi tinguessis bones relacions, ell faria quasi tot el que tu volguessis amb el rellotge.

Capítol VII. «El camp de croquet de la Reina»

1. Els jardineros falsifiquen el color de les roses / perquè la Reina no els faci tallar el cap.
2. La comitiva del Rei i la Reina de Cors està formada, majoritàriament, / per cartes.
3. El Rei intercedeix per Àlícia davant la Reina / amb l'argument que és una criatura.
4. Es juga a croquet / amb eriçons i flamencs vius i sense cap ordre.
5. A mitja partida, / s'apareix el gat de Cheshire.
6. El Rei no sap solucionar cap entrebanc. / Demana ajuda a la Reina.
7. El botxí opina que, per decapitar algú, / cal que el cap estigui unit a alguna cosa.
8. El Rei pensa que, per decapitar algú, / n'hi ha prou que tingui cap.
9. L'Àlícia suggereix que sigui la Duquesa / qui decideixi sobre el seu gat.
10. La Duquesa està condemnada a mort / per haver colpejat la Reina.

Capítol IX. «La història de la Tortuga d'imitació»

1. c)
2. a)
3. b)
4. a)
5. b)
6. b)
7. a)
8. b)
9. a)
10. c)
11. a)

Capítol X «La Contradansa de les llagostes»

Resum del capítol:

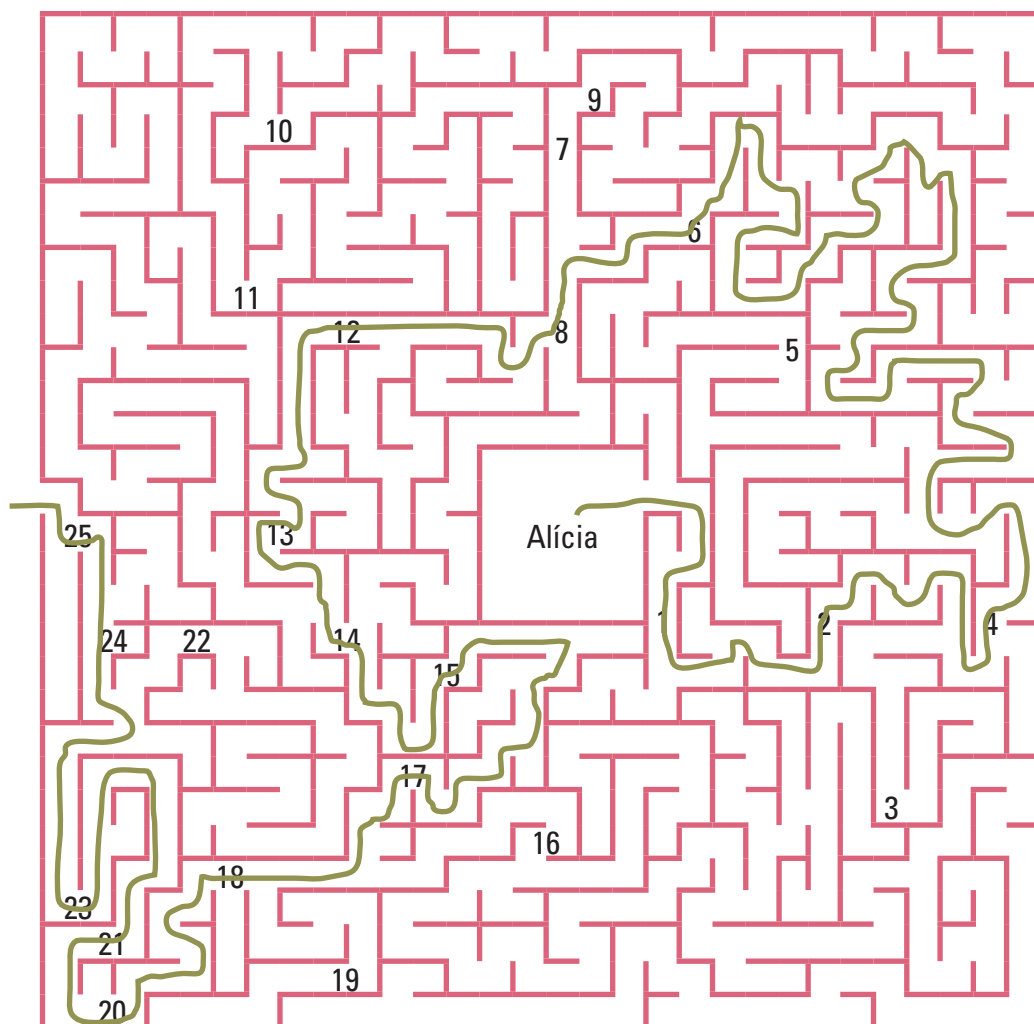
Com que l'Àlícia no ha conegut mai cap llagosta, el Grifó i la Tortuga d'imitació donen per fet que tampoc no coneix la contradansa de les llagostes. Així, doncs, primer la hi expliquen i, després, en fan uns passos. Consisteix a ballar a la platja alhora que es llancen al mar, ben fort, llagostes. La Tortuga canta una cançó sobre lluços i explica que, al mar, són els encarregats d'enllustrar les sabates.

Després, és l'Àlícia qui els narra les seves aventures des que ha arribat al país de les meravelles. El Grifó li demana que reciti un poema conegut per comprovar si s'ha convertit en una persona diferent.

Quan acaba, la Tortuga canta una cançó, fins que una veu llunyana que crida «Comença el procés!» els interromp.

Capítols XI i XII. «¿Qui va robar els pastissos?» i «La declaració d'Àlícia»

Certes: 1, 2, 4, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 24 i 25.

3

Després de llegir

1 Els personatges

1.1 Alícia, la protagonista

a) feliç, aventurera, valenta, intel·ligent, innocent, educada, afable, curiosa, insegura, amable

b) Són certes:

Al principi... a. d. e.

Al final... b. d. f.

c) Activitat oberta.

1.2 Habitants d'un món meravellós

1.2.1. Qui és qui?

Personatges:

Liró

Erugot

Tortuga d'imitació

Bill

Llebre de Març

Gat de Cheshire

Barreter

Reina de Cors

Conill Blanc

Cuïnera

flamencs

Dinah

Ratolí

Dodo

Rei de Cors

eriçons

Duquessa

Grifó

Frase oculta: Lewis Carroll va escriure *Alícia al país de les meravelles* com a regal de Nadal per a Alice Liddell.

1.2.2. Els secundaris més importants

a)

Erugot:

«I tu, ¿qui ets?» (p. 47)

«Un costat et farà més alta i l'altre, més baixa.» (p. 54)

Gat de Cheshire:

«Tots som bojos, aquí: jo sóc boig i tu ets boja». (p. 69)

«Pots agafar el camí que vulguis», [tots duen a algun lloc] «només cal que caminis una distància prou llarga». (p. 68)

Barreter:

«¿Per què un corb s'assembla a un escriptori?» (p. 74)

«Si coneguessis el Temps tan bé com jo, no parlaries de "matar-lo"». (p. 77)

Reina de Cors:

«Que li tallin el cap!» (p. 89)

«Muts i a la gàbia!» (p. 137)

Conill Blanc:

«Hem de cremar del tot la casa!» (p. 42)

Duquessa:

«Et regalo tot el que he dit fins ara». (p. 100)

«Totes les coses tenen una moral, si la hi saps trobar». (p. 98)

Grifó:

«Per això se'n diu un curs, perquè els dies són cada dia més curts». (p. 107)

Ratolí:

«Anem a la riba, i després t'explicaré la meva història». (p. 25)

b) Resposta orientativa:

Poden considerar-se ajudants:

- El Ratolí: ella li demana ajuda quan es troben al bassal de llàgrimes i ell l'acompanya nedant fins a la riba (no l'abandona).
- L'Erugot: li facilita el recurs que, posteriorment, aprendrà a usar per créixer i minvar a voluntat, la qual cosa li permetrà passar per la porta diminuta i entrar al jardí de la Reina. Cal tenir en compte, però, que la resposta és incompleta, ja que no li diu de quina meitat del bolet ha de menjar.
- El Gat de Cheshire: l'avisa sobre la bogeria dels personatges/del món a què ha anat a parar. És l'únic personatge que, quan conversa amb ella, realment l'escolta.
- El Rei de Cors: quan la Reina de Cors vol que li tallin el cap, el Rei la defensa argüint que només és una criatura.

Poden considerar-se opositors:

- La Duquessa: l'atabala constantment. Se n'aprofita i li fa tenir cura del seu nadó per anar a jugar a croquet amb la Reina. La tracta d'ignorant.
- La Reina de Cors: quan Alcía la contradia, vol fer-la decapitar.
- El Conill Blanc: proposa cremar casa seva mentre ella és a dins, atrapada. És qui la incita (en passar-li pel davant) a entrar al país de les meravelles (aquest fet pot ser considerat positiu o negatiu, segons el criteri de l'alumnat).

c) dèspota, egoista, immadura, cruel, capriciosa, temuda, venjativa, dominant

1.3 Les personificacions

1.3.1.

	animals	humanes	màgiques
El Conill Blanc	Entra a la llodriguera.	Va vestit. Parla. Es relaciona amb persones.	...
El gat de Cheshire	Seu en una branca.	Somriu. Parla.	Apareix i desapareix a bocins.
El Ratolí	Té por dels gats. Neda.	Parla. S'enfada. Fa l'ullet. Sap francès i història.	...
L'Erugot	Viu a sobre un bolet.	Fuma. Parla.	El bolet té propietats especials. Desapareix.

1.3.2.

- a) Activitat oberta.
- b) Activitat oberta.
- c) Activitat oberta.

1.3.3.

- a) Activitat oberta.
- b) Peresa: cigala.
Poder: lleó.
Malícia/astúcia: serp, llop, guineu, corb.
Fidelitat: gos.
Laboriositat: abella, formiga.
Docilitat: xai.
- c) Activitat oberta.
- d) a. Cuca de llum. / b. Drac. / c. Ase.
- e) Activitat oberta.

1.4

a)

Nom	Descripció	Informació bàsica
Au Fènix	Ocell mascle. Plomes daurades i vermelles.	Després d'una llarguíssima vida, crema el seu niu i mor carbonitzat. De les cendres, en sorgeix un nou fènix. Símbol de resurrecció, d'immortalitat o de vida després de la mort.
Unicorn	Cos de cavall, blanc. Té una banya recta al mig del front.	Indomesticable. S'atribueixen poders curatius a la banya.

Centaure	Meitat home (generalment, la meitat superior) i meitat cavall.	Sotmès als seus propis instints animals, poc hospitalari, de costums rudes.
Minotaure	Cos d'home, cap de toro.	Tancat en un laberint, perquè no pogués sortir-ne, en el qual eren abandonades les persones condemnades a mort.
Sirena	Dona bella i jove amb la meitat del cos d'au o de peix (són les més conegudes).	Amb el seu cant atreuen els marins i en són la perdició.

- b) a. Víbria. / b. Drac. / c. Basilisc. / d. Cucafera.
c) Activitat oberta.
d) Activitat oberta.

2 Adaptacions

2.1 Alcía

- a) Activitat oberta.

2.2 Suports diversos

- a) Activitat oberta. Resposta orientativa:

1. Conte enregistrat, en format d'àudio.
2. Realitat virtual: vestit electrònic per interactuar amb l'entorn i poder ser qualsevol dels personatges.
3. Nina Alcía.
4. Zona «País de les Meravelles» en parc temàtic. Atracció de caiguda lliure inspirada en la caiguda per la llodriguera, per exemple.
5. Menjars temàtics: plats basats en la història com ara amb bolets, pastissos...

- b) A mitges: Alcía va a casa del Conill Blanc a buscar-l'hi els guants i el ventall, tal i com succeeix en la novel·la, però en la història creada per Carroll no topen, sinó que la nena creix tant que hi queda atrapada i el Conill Blanc, des de fora, pensa a cremar la casa.

- c)

Així, doncs, m'hauré de quedar aquí per sempre.	Si no és que...	Aquesta mai encaixarà! És massa petita per a qualsevol d'aquestes portes. Oh! Però què és això?
	Tant de bo pogués sortir d'aquesta cambra fosca i passejar per aquells llits de flors brillants i aquelles fonts fresques.	
Fins i tot, encara que el cap m'hi passés, no serviria de res, sense les espatlles. Oh, com m'agradaria plegar-me com un telescopi.	Què és això?	Bé, si no està etiquetat com a verinós, no deu ser perillós que m'ho begui.

- d) Activitat oberta.
e) Activitat oberta.

3 Textos diversos

3.1 El text narratiu

3.1.1.

- a) **Plantejament:** Alícia passa la tarda amb la seva germana i s'adorm. Veu un conill vestit amb armillla i mirant l'hora, que passa corrent mentre es queixa que arriba tard. El segueix i entra en una llodriguera.

Nus: viatge pel país de les meravelles. Coneix un gran nombre de personatges i canvia de mida sovint. Ha de resoldre una gran quantitat de dificultats.

Desenllaç: Alícia s'enfronta a la Reina de Cors en ple judici. Confon l'atac de les cartes del somni amb les fulles dels arbres que li cauen a la cara en el moment just de despertar-se.

- b) Tenen una extensió molt diferent: mentre que el plantejament i el desenllaç són molt breus (una pàgina aproximadament), el nus constitueix gairebé tota la història.

3.1.2. Activitat oberta.

3.2 El text argumentatiu

- a) Lectura.
b) Activitat oberta.

3.3 Els textos dialogats

- a) Perquè el Lacai-Granota no respon les seves preguntes.
b) Resposta oberta.
c) Activitat oberta.
d) Activitat oberta.

3.4 Altres

3.4.1. Activitat oberta.

3.4.2. Activitat oberta.

4 Literatura dins literatura

4.1 Els cal·ligrames

- a) Activitat oberta.

4.2 Paròdies de poemes

- a) a. El dictador Francisco Franco
b. Desil·lusió, rebuig.
c. S'ha convertit en una terra pitjor del que era abans (covarda, vella, salvatge). Però l'estima.
d. S'ha convertit en una terra petita, esclava, poc sortosa. L'estima.

e.

Poema de Salvador Espriu	Poema de Pere Quart
càntic temple cansat covarda, vella, tan salvatge terra agradaria (allunyar-me'n) nord: gent neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç congregació germans desaprovant com l'ocell que deixa el niu sóc també molt covard i salvatge	plagi taverna avingut petita, esclava, poc sortosa recaria sud: gent bruta i pobra, accidiosa, inculta, resignada, insolvent! taverna nova companys fotent-se'n com qui s'agrada de la lletja tampoc no sóc tan ase

f. El poema de Pere Quart, «Assaig de plagi a la taverna».

g. Activitat oberta.

b) 1c, 2d, 3a, 4b.

c) Carroll es basa en el fet següent: mentre que el vell del poema original és prudent i, el que és més important, ha estat un jove previngut, el vell del poema inclòs a la novel·la fa coses impròpies de la seva edat. En l'original, el fill li demana consell; en canvi, en la paròdia, li retreu la seva actitud (com si el vell, al contrari del que s'espera, s'hagués tornat menys assenyat amb els anys).

4.3 Jocs de paraules

4.3.1. Activitat oberta.

4.3.2.

a)

1. Doble sentit de l'expressió «tenir al cap»: literal i figurat («saber»).

2. Doble sentit del verb «venir»: literal i figurat («el proper»).

b) Activitat oberta.

4.3.3.

1. El casc.

2. El patró.

4.3.4.

Qui guanya?

Ha guanyat en Pau. Si només participen dos corredors, per força el segon és l'últim. Per tant, el penúltim és el primer.

Un munt de gats!

No hi va cap gat, cap a Flix. En tot cas, en vénen, perquè l'Helena es creua les velletes quan va en direcció a la vila.

Cacen perdius

Els dos pares i dos fills són, en realitat, tres persones: un home, el seu pare i el seu fill. Aquest home és, alhora, pare (del més jove) i fill (del més gran). Per això és cert que són dos fills i dos pares. La perdiu que sobra se la queda el nét.

4.3.5. Activitat oberta.

4.3.6. Activitat oberta. Resposta orientativa:

Català	Castellà	Anglès
1. Català, a l'atac!	1. La ruta nos aportó otro paso natural.	1. Dammit, I'm mad!
2. I ara rai!	2. Se van sus naves.	2. Was it a rat I saw?
3. Té tara: baratet!	3. Dábale arroz a la zorra el abad.	3. A Santa lived as a devil at NASA.

4.3.7. Activitat oberta.

